

กฎกระทรวง

การตรวจสอบทรัพย์สินและการแจ้งผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
การยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน
การประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ และการขอรับทรัพย์สินคืนและการคืนทรัพย์สิน
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับมาตรา ๗๑ วรรคสาม มาตรา ๗๓ วรรคสี่ มาตรา ๗๔
วรรคสอง และมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๑

การตรวจสอบทรัพย์สินและการแจ้งผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

ข้อ ๔ เมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว ให้รายงานมายังเลขาธิการ ป.ป.ส. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ยึดหรืออายัด พร้อมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง รายละเอียดหรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิด และข้อมูลทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรสงสัย เพื่อประกอบการพิจารณามีคำสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินหรือยุติการตรวจสอบทรัพย์สิน

ในการจัดทำรายงานเพื่อเสนอตรวจสอบทรัพย์สินหรือยุติการตรวจสอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพ รายได้ หรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินที่จะยึดหรืออายัด โดยจะตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีหนังสือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อาจอ้างสิทธิในทรัพย์สินติดต่อสำนักงาน ป.ป.ส. ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคตามแต่พื้นที่ เพื่อชี้แจงพร้อมทั้งนำหลักฐานมาแสดงว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด หรือเจ้าของทรัพย์สินได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ก็ได้

ข้อ ๕ การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินตามกฎหมายกระทรวงนี้ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายจะต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

ข้อ ๖ เมื่อได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาในคดีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือหลักฐานที่ได้รับจากการรายงานการจับกุมตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาชญากรรมหรือจากรายงานที่ได้รับจากการสืบสวนในทางอื่น เพื่อให้ทราบถึงพฤติการณ์การกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และทรัพย์สินที่ได้มาหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

(๒) ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดว่าผู้ต้องหาเริ่มมีพฤติการณ์ตั้งแต่เมื่อใด มีรายได้จากการกระทำความผิดประมาณเท่าใด ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้ใด ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยวิธีใด เมื่อใด มีหลักฐานการได้มาอย่างไร และมีราคาโดยประมาณเท่าใด ทั้งทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดและทรัพย์สินที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

(๓) จัดทำรายละเอียดแสดงรายการทรัพย์สินที่ตรวจสอบ รวมทั้งรายละเอียดที่ได้จากการตรวจสอบลงไว้ในสารบบคดีบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลและการจัดทำรายงานตามข้อ ๖ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการตรวจสอบอสังหาริมทรัพย์ อาจขอความร่วมมือไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้ดำเนินการตรวจสอบให้ก็ได้

(๒) ในกรณีที่เป็นการตรวจสอบอสังหาริมทรัพย์

(ก) อสังหาริมทรัพย์ที่ต้องมีทะเบียนตามกฎหมาย อาจขอความร่วมมือไปยังนายทะเบียน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ดำเนินการ ตรวจสอบให้ก็ได้

(ข) อสังหาริมทรัพย์อื่น หากเห็นว่าบุคคลใดมีข้อมูลเอกสาร หรือพยานหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น อาจขอให้บุคคลดังกล่าวมาให้ถ้อยคำ หรือให้แจ้งข้อมูล หรือให้ส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น

(๓) การตรวจสอบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ให้ตรวจสอบจากการจดทะเบียนที่ได้กระทำภายในระยะเวลาสิบปีก่อนวันที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมหรือได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา และได้กระทำภายหลังวันดังกล่าวด้วย

(๔) การตรวจสอบทรัพย์สินประเภทเงินฝากธนาคารหรือเงินฝากในสถาบันการเงิน หรือ นิติกรรมหรือธุรกรรมอื่น ๆ ที่กระทำโดยธนาคารหรือสถาบันการเงิน อันเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบ ทรัพย์สิน อาจขอความร่วมมือจากสำนักงานใหญ่ของธนาคารหรือสถาบันการเงินนั้น เพื่อขอเอกสาร หรือหลักฐานเงินฝากหรือนิติกรรมหรือธุรกรรมอื่น ๆ ที่มีหรือเคยมีชื่อของผู้ถูกตรวจสอบ บุคคล ในครอบครัว รวมทั้งที่ใช้นามอื่นซึ่งผู้ถูกตรวจสอบมีอำนาจส่งจ่ายหรือมีอำนาจส่งจ่ายร่วมกับบุคคลอื่นได้

(๕) การตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสินทรัพย์ดิจิทัล อาจขอความร่วมมือศูนย์ซื้อขาย สินทรัพย์ดิจิทัล นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล หรือกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับ สินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อขอเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบ หรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มา ซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัลหรือหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด รวมทั้งหน่วยข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิ ของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ หรือกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจงตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ หรือหน่วยที่ แสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด

(๖) การตรวจสอบทรัพย์สินประเภทหลักทรัพย์ เช่น ตัวเงินคลัง พันธบัตร ตัวเงิน หุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุนอันได้แก่ ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของกองทุนรวม ใบสำคัญแสดง สิทธิที่จะซื้อหุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน ตราสารอื่นใด ที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด อาจขอความร่วมมือไปยัง

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลธุรกิจหลักทรัพย์ได้ เพื่อให้ทราบถึงการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม การจัดการกองทุนส่วนบุคคล หรือกิจการอื่น ที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์

(๗) การตรวจสอบทรัพย์สินประเภทประกันภัย หากผู้ถูกตรวจสอบมีกรรมธรรม์ประกันชีวิตอยู่ ให้ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการชำระเบี้ยประกัน สถานะกรรมธรรม์ หรือความผิดปกติในการชำระเบี้ยประกัน เพื่อทำการไถ่ถอนหรือเวนคืนกรรมธรรม์

(๘) การตรวจสอบข้อมูลเครดิตจากสถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงินอื่น ๆ ซึ่งถูกจัดเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลขององค์กรกลาง ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อ หรือบริษัทข้อมูลเครดิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจ ข้อมูลเครดิต เพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการชำระหนี้ของบุคคลหรือนิติบุคคล ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงตัวตนลูกค้า และข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งประวัติการชำระสินเชื่อ ประวัติการชำระราคาสินค้าหรือบริการโดยบัตรเครดิต และสถานะบัญชี

(๙) การตรวจสอบทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานอื่น ๆ ให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๘ การตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการขอให้ศาลสั่งริบมูลค่าของทรัพย์สิน เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายต้องตรวจสอบเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ถูกตรวจสอบ

(๒) ทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบที่มีหรือเคยมี รวมทั้งทรัพย์สินที่มีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบที่ได้โอนให้กับบุคคลอื่นหรือให้บุคคลอื่นถือกรรมสิทธิ์แทน

(๓) หนี้สินของผู้ถูกตรวจสอบ

(๔) รายจ่ายของผู้ถูกตรวจสอบ

(๕) การประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอื่นใดที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ของผู้ถูกตรวจสอบ

การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้วิเคราะห์ข้อมูลการใช้จ่ายเงิน เปรียบเทียบกับรายได้โดยสุจริตของผู้ถูกตรวจสอบตั้งแต่เริ่มมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดจนกระทั่งตกเป็นผู้ต้องหาในคดีดังกล่าว โดยใช้มูลค่า ณ วันที่ได้ทรัพย์สินมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ ทั้งนี้ รายละเอียดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินหรือมีเหตุอันสมควรเชื่อว่าทรัพย์สินที่ตรวจสอบอาจถูกโอน ยักยอก หรือซุกซ่อน เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายอาจร้องขอให้คณะกรรมการมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวก่อนได้ หรืออาจร้องขอให้ประธานกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ประธานอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน หรือเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดที่มีเหตุ

อันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีทรัพย์สินซุกซ่อนอยู่ เพื่อทำการตรวจค้นหรือตรวจสอบ ยึด หรืออายัดทรัพย์สินได้

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินใด ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมาย มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกตรวจสอบทราบเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบ เพื่อพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานของทางราชการหรือหลักฐานอื่นว่าทรัพย์สินที่ตรวจสอบเป็นของบุคคลอื่น หรือในกรณีที่บุคคลอื่นอาจอ้างตัวเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นได้ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบถึงการตรวจสอบทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งบุคคลดังกล่าวหรือไม่ทราบว่าเป็นทรัพย์สินของบุคคลใด ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายปิดประกาศแจ้งการตรวจสอบทรัพย์สินนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ แห่งท้องที่ที่ตรวจสอบพบทรัพย์สินนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และประกาศทางเว็บไซต์ ของสำนักงาน ป.ป.ส. หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะอื่นใดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ หากเป็นอสังหาริมทรัพย์ ให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่และบริเวณที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย

หนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองและประกาศตามวรรคสามต้องระบุรายละเอียดของทรัพย์สินให้ชัดเจนเพียงพอถึงประเภท ชนิด ลักษณะ ขนาด หรือจำนวน และท้องที่ที่ตรวจสอบพบ หรือที่เป็นที่ตั้งของทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๑๑ ในระหว่างที่เลขาธิการ ป.ป.ส. หรือคณะกรรมการยังไม่มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินใด ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นอาจขอรับทรัพย์สินคืนได้ในวันและเวลาทำการ ณ ที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส. ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี โดยนำพยานหลักฐาน ไปแสดงว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด หรือเจ้าของทรัพย์สินได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

เมื่อมีผู้ขอรับทรัพย์สินคืนตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. บันทึกปากคำของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินและรายละเอียดแห่งพยานหลักฐานนั้นไว้เพื่อประกอบการพิจารณาของเลขาธิการ ป.ป.ส. และคณะกรรมการต่อไป

ข้อ ๑๒ เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและแจ้งผู้ถูกตรวจสอบ หรือผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามความในหมวดนี้เสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายรายงานผลการดำเนินการพร้อมด้วยสารบบคดีบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อเลขาธิการ ป.ป.ส. จะได้นำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๒

การยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๓ ทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. นั้น ผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินอาจยื่นคำร้องขอผ่อนผันต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อขอรับทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในเวลาใด ๆ ก็ได้ ก่อนที่คณะกรรมการจะมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น โดยให้แสดงเหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนในการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งกำหนดเวลาที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์และผู้ซึ่งจะเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น และในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ให้แสดงหลักฐานแห่งการเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นด้วย

คำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ข้อ ๑๔ การอนุญาตให้นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์อย่างน้อยต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนในการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

(๒) ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์

(๓) ประเภทและมูลค่าของทรัพย์สินและลักษณะของการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ว่าจะมีความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหายหรือไม่เพียงใด

(๔) ระยะเวลาที่จะนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

การพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นตาม (๑) ให้พิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการดำรงชีพ การประกอบสัมมาชีพ หรือการพิสูจน์การได้มาซึ่งทรัพย์สิน

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการจะอนุญาตให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ แต่การจะอนุญาตให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลดังกล่าวนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ ให้กระทำโดยมีหลักประกัน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เลขาธิการ ป.ป.ส. อาจอนุญาตให้นำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ก่อนโดยมีหลักประกัน แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการจะเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาตเสียก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสองจะกระทำโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๖ การผ่อนผันให้นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันนั้น เมื่อผู้ได้รับอนุญาตได้ทำสัญญารับมอบทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์แล้ว ให้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ได้รับอนุญาต

การผ่อนผันให้นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์โดยมีหลักประกันนั้น เมื่อผู้ได้รับอนุญาตได้ทำสัญญา รับมอบทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์พร้อมทั้งส่งมอบหลักประกันแก่สำนักงาน ป.ป.ส. แล้ว ให้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ได้รับอนุญาต

สัญญาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด ซึ่งอย่างน้อย ต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ได้รับอนุญาต กำหนดเวลาที่อนุญาต และข้อความยินยอมชดใช้ ค่าเสียหายตามจำนวนหรืออัตราที่กำหนดในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นชำรุดบกพร่องหรือสูญหาย

ข้อ ๑๗ หลักประกันอาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสด
- (๒) พันธบัตรรัฐบาลไทย
- (๓) เชื้อธนาคารหรือตราที่อาจขึ้นเงินได้ในวันส่งมอบเป็นหลักประกัน
- (๔) หุ่นหรือหุ่นกึ่งที่ออกโดยนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- (๕) อสังหาริมทรัพย์
- (๖) บุคคลอื่นโดยมีหลักประกันตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) มอบเป็นหลักประกัน
- (๗) หลักทรัพย์อื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้รับเป็นหลักประกันได้

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มีการอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ ให้ถือว่าคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นมีผลเป็นการเพิกถอนการอนุญาตให้นำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต คณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาตทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้มีการวางหลักประกันเพิ่มขึ้น หรือมูลค่าสูงกว่าเดิมภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เลขาธิการ ป.ป.ส. อาจมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองไปก่อนก็ได้ แล้วรายงานคณะกรรมการในโอกาสแรกที่มีการประชุมของคณะกรรมการ

ให้เลขาธิการ ป.ป.ส. แจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบ และดำเนินการตามคำสั่งโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. เพิกถอนการอนุญาตนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ ให้ผู้ได้รับอนุญาตส่งคืนทรัพย์สินที่นำไปใช้ประโยชน์ให้แก่สำนักงาน ป.ป.ส. ทันทีเมื่อปรากฏว่า

(๑) มีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต

(๒) ครบกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาต หรือ

(๓) ผู้ที่นำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์หมดความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ทรัพย์สินนั้นแล้ว การส่งคืนทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ข้อ ๒๑ หลักประกันนั้น ถ้าได้มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้จัดการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่งคืน เมื่อการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์เป็นไปโดยถูกต้องตามสัญญาและผู้ได้รับอนุญาตได้ส่งคืนทรัพย์สินนั้นแล้ว แต่ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ส่งคืนนั้นมีความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายอย่างใด ๆ อันเนื่องมาจากการนำไปใช้ประโยชน์ ให้หักค่าเสียหายเอาจากหลักประกันนั้นตามส่วน

(๒) ให้รับ เมื่อผู้ได้รับอนุญาตไม่ส่งทรัพย์สินคืนตามสัญญา ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ

หมวด ๓
การยึดหรืออายัด

ข้อ ๒๒ เมื่อคณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นโดยเร็ว

ข้อ ๒๓ ก่อนทำการยึดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายแสดงเอกสารการมอบหมายและคำสั่งยึดทรัพย์สินต่อผู้ถูกตรวจสอบหรือเจ้าของทรัพย์สิน ถ้าไม่พบตัวผู้นั้น ให้แสดงต่อบุคคลผู้ครอบครองหรือบุคคลในครอบครัวของผู้ครอบครองทรัพย์สิน หากไม่พบตัวบุคคลใด ๆ ณ ที่ทำการยึดนั้น ให้ดำเนินการยึดโดยให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองในท้องที่นั้นมาร่วมเป็นพยานด้วย

ข้อ ๒๔ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการยึดทรัพย์สินได้ทุกวันในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จประกอบกับมีความจำเป็นและสมควรจะกระทำต่อเนื่องไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้

ในกรณีที่มิเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากไม่ดำเนินการในทันทีทรัพย์สินนั้นจะสูญหายหรือถูกยกย้าย ให้ดำเนินการยึดในเวลากลางคืนได้

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่ทรัพย์สินที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. มีคำสั่งให้ยึดนั้นเป็นอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบโดยเร็ว และให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวบันทึกการสั่งยึดนั้นไว้

ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายปิดประกาศการยึดไว้ ณ บริเวณอสังหาริมทรัพย์นั้น และมีหนังสือแจ้งการยึดให้ผู้ถูกตรวจสอบ เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ และเจ้าของร่วมทราบ หากไม่สามารถแจ้งแก่บุคคลดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินและสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่อันเป็นที่ตั้งแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้น และที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ในกรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายสามารถนำหนังสือสำคัญสำหรับอสังหาริมทรัพย์มาได้ให้นำหนังสือสำคัญนั้นมาเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส.

ข้อ ๒๖ การยึดโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายจัดแจ้งรายละเอียดของสิ่งเหล่านั้นตามที่เห็นสมควร

ในกรณียึดที่ดินที่มีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผู้อื่นครอบครองหรือเป็นเจ้าของ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายบันทึกถ้อยคำผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งนั้นให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินนั้นอย่างไร เช่น สิทธิอาศัย สิทธิการเช่า หรือสิทธิเหนือพื้นดิน

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่ทรัพย์สินที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. มีคำสั่งให้ยึดนั้นเป็นสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายมีหนังสือแจ้งการยึดให้ผู้ถูกตรวจสอบ เจ้าของทรัพย์สิน หรือเจ้าของร่วมทราบ หากไม่สามารถแจ้งแก่บุคคลดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ ณ ที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กรณียึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์ เช่น เรือกำปั่น หรือเรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือรถยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพคนอยู่อาศัย เครื่องจักร อากาศยาน ยานพาหนะ อาวุธปืน ให้แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้นด้วยและให้นายทะเบียนบันทึกการยึดนั้นไว้

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการยึดสังหาริมทรัพย์ใดแล้วไม่สามารถขนย้ายสังหาริมทรัพย์ที่ยึดนั้นมาเก็บรักษาไว้ได้ หรือสังหาริมทรัพย์นั้นมีสภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาเก็บรักษา ให้รายงานเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่เลขาธิการ ป.ป.ส. ยังไม่มีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ดำเนินการยึดนั้นจัดการเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ตามที่เห็นสมควรไปพลางก่อน

ข้อ ๒๙ ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายทำบัญชีทรัพย์สินที่ยึดโดยแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อ ประเภท จำนวน ขนาด น้ำหนัก สภาพของทรัพย์สิน ตามลำดับหมายเลขไว้ และให้แสดงเครื่องหมายไว้ที่ทรัพย์สินนั้นให้เห็นโดยประจักษ์แจ้งว่าได้มีการยึดแล้วตามวิธีที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๐ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายจัดการให้ผู้ถูกตรวจสอบ เจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้ที่ครอบครองหรือผู้ที่อยู่ในครอบครองของผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นลงนามรับรองบัญชีทรัพย์สินที่ยึดไว้ หากผู้นั้นไม่ยินยอมลงลายมือชื่อหรือในกรณีไม่มีบุคคลดังกล่าว ให้จัดแจ้งในบัญชีทรัพย์สินที่ยึดและให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองในท้องที่นั้นลงลายมือชื่อรับรองแทน

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. มีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องใด ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายแจ้งคำสั่งแก่ผู้ถูกตรวจสอบ หรือเจ้าของทรัพย์สินและบุคคลภายนอกซึ่งต้องรับผิดชอบเพื่อชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของนั้น ไม่ว่าหนี้ของบุคคลภายนอกนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด เงื่อนไข หรือยังไม่สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอนก็ตาม

ข้อ ๓๒ กรณีการอายัดสิทธิเรียกร้องที่เป็นลูกหนี้ตามสัญญาหรือคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้หรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินก็ได้ หรือจะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนอกจากการชำระเงินหรือการส่งมอบหรือการโอนทรัพย์สินก็ได้

ถ้าค่าแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายัดไว้นั้นต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของบุคคลภายนอก เนื่องจากการที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ให้คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. เรียกให้บุคคลภายนอกนั้นรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นแต่การนั้น

ข้อ ๓๓ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดแจ้งผลการยึดหรืออายัดทรัพย์สินกลับมายังคณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. ภายในระยะเวลาที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ข้อ ๓๔ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับการยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๔

การประเมินราคาทรัพย์สิน

ข้อ ๓๕ เมื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับ มอบหมายดำเนินการประเมินราคาทรัพย์สินดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๓๖ ในการประเมินราคาทรัพย์สินบางประเภท เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมาย อาจขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบประเภท ชนิด และประเมินราคานั้นได้

ข้อ ๓๗ การประเมินราคาทรัพย์สินให้ประเมินตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การประเมินราคาที่ดิน ให้ถือหลักเปรียบเทียบกับราคาตลาดหรืออิงราคาที่ใกล้เคียงกับ ราคาตลาดให้มากที่สุด แต่ไม่ต่ำกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินซึ่งใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

(๒) การประเมินราคาโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง

(ก) อาคารที่ก่อสร้างใหม่ ให้ถือหลักการถอดแบบคำนวณตามวิธีการของการก่อสร้าง

(ข) อาคารที่ใช้งานแล้ว ให้คำนวณตามตารางสำเร็จของทางราชการ

(๓) การประเมินราคาทรัพย์สินอื่น ๆ

(ก) สำหรับของใหม่ ให้ถือราคาตลาดเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

(ข) สำหรับของเก่า ให้ถือตามราคาตลาดหักด้วยค่าเสื่อมราคา ตามสภาพความเป็นจริง หรือตามวิธีการที่กำหนดไว้

(ค) สำหรับราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ให้ใช้ราคาซื้อขายครั้งล่าสุด ราคาหุ้นกู้ให้ใช้ ราคาที่ตราไว้ ส่วนราคาหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ให้ประเมินราคาโดยการประเมินฐานะทางการเงินและ การดำเนินงานของบริษัทนั้น

ข้อ ๓๘ เมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายได้ดำเนินการยึดหรืออายัดและประเมินราคาทรัพย์สินเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. แล้วแต่กรณี พร้อมแนบบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดนั้น

ข้อ ๓๙ กรณีที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. เห็นว่าราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายประเมินต่ำหรือสูงเกินไป คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. อาจสั่งให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ได้รับมอบหมายชี้แจงเหตุผลแห่งการประเมิน หรือสั่งให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินนั้นใหม่ก็ได้

ข้อ ๔๐ เมื่อศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นแทนทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด หรือให้ริบมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดให้นำหลักเกณฑ์การประเมินราคาทรัพย์สินในหมวดนี้ไปใช้ในการตรวจสอบและการบังคับเอากับทรัพย์สินอื่นแทนหรือการริบทรัพย์สินตามมูลค่าโดยอนุโลม

หมวด ๕

การขอรับทรัพย์สินคืนและการคืนทรัพย์สิน

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ต้องคืนทรัพย์สิน ให้สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ซึ่งมีสิทธิได้รับทรัพย์สินนั้นคืนตามที่อยู่ครั้งหลังสุดของผู้นั้นเท่าที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนทราบเพื่อมารับทรัพย์สินดังกล่าวคืนไป เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นจะมีผู้มายื่นคำร้องขอคืนไว้แล้ว

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของทรัพย์สินที่ต้องคืน ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และที่สำนักงานเขตหรือว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่ตรวจสอบพบทรัพย์สินนั้น และประกาศทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ส. หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะอื่นใด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำร้องต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อขอรับทรัพย์สินคืน และให้เลขาธิการ ป.ป.ส. เสนอคำร้องนั้นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๔๓ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว อาจยื่นคำร้องต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อขอรับทรัพย์สินของตนคืน ตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ข้อ ๔๔ คำร้องขอรับทรัพย์สินคืนอย่างน้อยต้องยื่นพร้อมเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียนที่ทางราชการออกให้หรือเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่แสดงว่าตนเป็นเจ้าของหรือมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นถึงแก่ความตาย ให้ยื่นใบมรณบัตรและคำสั่งของศาลที่แต่งตั้งผู้จัดการมรดกด้วย

ข้อ ๔๕ เมื่อมีการคืนทรัพย์สินที่มีทะเบียนตามกฎหมาย ให้สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งการถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไปยังนายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนสำหรับทรัพย์สินนั้นโดยเร็ว

ข้อ ๔๖ การรับทรัพย์สินคืนให้เจ้าของมารับคืนได้ ณ สถานที่ที่สำนักงาน ป.ป.ส. แจ้งให้ทราบ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและมีเหตุผลสมควร เลขาธิการ ป.ป.ส. อาจสั่งให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. นำทรัพย์สินนั้นไปส่งคืนให้แก่เจ้าของก็ได้

ข้อ ๔๗ ทรัพย์สินใดที่ไม่อาจคืนให้แก่เจ้าของได้หรือไม่มีผู้ใดอ้างว่าเป็นเจ้าของเพื่อขอรับคืน ให้เลขาธิการ ป.ป.ส. รายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๔๘ ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ การยึด การอายัด การเก็บรักษา การประเมินราคาทรัพย์สิน และการส่งคืนทรัพย์สินตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการ ป.ป.ส. กำหนดโดยจ่ายจากกองทุน

ข้อ ๔๙ เอกสารการยึด การอายัด การประเมินราคาทรัพย์สิน และรายงานต่าง ๆ ตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๑ วรรคสาม มาตรา ๗๓ วรรคสี่ มาตรา ๗๔ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดให้ การตรวจสอบทรัพย์สินโดยเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และการแจ้งให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของ ทรัพย์สินทราบเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบ เพื่อพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด ร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด การยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวไปใช้ ประโยชน์ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ และการขอรับทรัพย์สินคืน และการคืนทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้